

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

Februar 2021

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

Byggeriet af Niels Bohr Bygningen

Vedrører:**Statsrevisorernes beretning nr. 2/2020 om byggeriet af Niels Bohr Bygningen**

2. februar 2021

RN 1503/21

Boligministerens redegørelse af 4. januar 2021

1. Rigsrevisionen vurderer i dette notat de initiativer, som boligministeren har iværksat som følge af Statsrevisorernes bemærkninger og beretningens konklusioner.

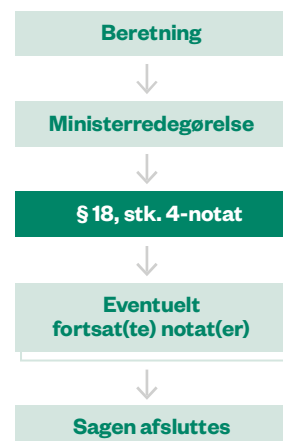
Konklusion

Boligministeren oplyser, at Rigsrevisionens kritik af det samlede forløb omkring byggeriet af Niels Bohr Bygningen er både berettiget og forventet. Ministeren tilkendegiver endvidere, at forløbet af byggeriet af Niels Bohr Bygningen skal give anledning til læring. Ministeren oplyser desuden, at Bygningsstyrelsen har taget initiativ til at formalisere de ændringer, der ikke var indgået kontrakt om. Ministeren oplyser ligeledes, at ministeren på baggrund af Rigsrevisionens kritik er klar til at se nærmere på, om den særlige aftaleform (den såkaldte dialogbaserede model), der har været anvendt ved byggeriet af Niels Bohr Bygningen, skal tilpasses eller helt afskaffes. Endelig oplyser ministeren, at det daværende transport-, bygnings- og boligministerium i 2017 indførte et nyt koncept for budgettering og opfølgning på Bygningsstyrelsens større byggeprojekter med udgangspunkt i Ny Anlægsbudgettering. Transportministeriet har oplyst, at initiativerne vedrørende Ny Anlægsbudgettering i Bygningsstyrelsen blev færdigimplementeret i 2018.

Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Transportministeriet vil igangsætte flere initiativer på baggrund af beretningen. Rigsrevisionen kan samtidig konstatere, at bygningen endnu ikke er færdiggjort og således er yderligere forsinket.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- Transportministeriets arbejde med at formalisere de gennemførte ændringer
- Transportministeriets arbejde med at færdiggøre Niels Bohr Bygningen
- Transportministeriets arbejde med at afklare, om den dialogbaserede model fortsat skal anvendes i fremtidige byggeprojekter.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i oktober 2020 en beretning om byggeriet af Niels Bohr Bygningen. Beretningen handlede om det daværende transport- og boligministeriums, herunder Bygningsstyrelsen og Vejdirektoratet, styring af ændringer i byggeriet.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, kritiserede de, at byggeriet af Niels Bohr Bygningen var fordyret med ca. 2,4 mia. kr. og forsinket med ca. 4 år.

Statsrevisorerne kritiserede endvidere Transport- og Boligministeriets styring af ændringer i byggeriet af Niels Bohr Bygningen. Mangler i styringen havde – ud over fordyrelse og forsinkelse – haft negative følger for bygningens funktionalitet og kapacitet, og de ønskede gevinster for forskning og uddannelse var indtil videre udeblevet.

Statsrevisorerne bemærkede i øvrigt, at den dårlige styring, fordyrelse og forsinkelse medfører en betydelig huslejestigning for Københavns Universitet.

Endelig fandt Statsrevisorerne det meget utilfredsstillende, at Bygningsstyrelsen ikke havde sikret et tilstrækkeligt grundlag for projektet og for beslutninger om ændringer i byggeriet af Niels Bohr Bygningen. Statsrevisorerne bemærkede, at konsekvensvurderinger af besparelser og ændringer er særligt vigtige, når man som i Niels Bohr-byggeriet har en økonomisk og tidsmæssig ramme, som skal overholdes.

Det fremgik af beretningen, at Rigsrevisionen anbefalede, at Transport- og Boligministeriet gennemgik og eventuelt tog initiativ til at justere i SEA-ordningen, herunder den dialogbaserede model, hvis ministeriet vurderede, at Bygningsstyrelsens utilfredsstillende ændringsstyring var en følge af denne aftaleform.

4. Rigsrevisionen bemærker, at ministeransvaret for Bygningsstyrelsen, herunder også færdiggørelsen af Niels Bohr Bygningen, med ressortændringen af 21. januar 2021 hører under Transportministeriets ressort.

5. Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Gennemgang af ministerens redegørelse

Styring af ændringer

6. Statsrevisorerne bemærkede, at Bygningsstyrelsen har haft en utilstrækkelig ændringsstyring i projektet og ikke i alle tilfælde har vurderet de samlede konsekvenser af ændringerne for fx økonomi, tid og funktionalitet. Styrelsen har gennemført 2 større ændringer i byggeriet uden tillægskontrakter og dermed på et ufuldstændigt grundlag. Styrelsen har i grundlaget for begge ændringer væsentligt undervurderet konsekvenserne for byggeriets økonomi og tidsplan.

7. Boligministeren oplyser, at forløbet har vist, at opgaven med at bygge en kompliceret højteknologisk laboratoriebygning fra begyndelsen blev undervurderet. Håndteringen af de væsentlige projektændringer, der derfor har været nødvendige undervejs, er foregået under uklare aftalemæssige rammer, hvilket har bidraget til de forsinkelser og fordyrelser, der har været.

Boligministeren oplyser endvidere, at Bygningsstyrelsen på baggrund af Rigsrevisionens kritik har fremsendt en samlet tillægsaftale til Københavns Universitets underskrift, der formaliserer de ændringer, som Københavns Universitet har ønsket og accepteret undervejs i projektet, men som ikke tidligere er formaliseret.

8. Rigsrevisionen konstaterer, at boligministeren har taget initiativ til at formalisere de ændringer, der ikke var indgået kontrakt om. Rigsrevisionen vil fortsat følge Transportministeriets arbejde med at formalisere de gennemførte ændringer.

Færdiggørelse af Niels Bohr Bygningen

9. Statsrevisorerne bemærkede, at Vejdirektoratet efter overtagelsen af bygherreansvaret heller ikke har kunnet lægge en holdbar tidsplan. Byggeriet var således mere end 1 år forsinket i forhold til den tidsplan, som Vejdirektoratet fremlagde efter overtagelsen i januar 2018.

Det fremgår ikke af boligministerens redegørelse til beretningen, hvornår Niels Bohr Bygningen forventes at stå færdig. Det fremgår dog af anlægsstatus fra Transport- og Boligministeriet til Folketingets Transportudvalg for 2. halvår 2020, at bygningen forventes klar til samlet overdragelse i april 2021. Ved beretningens afgivelse var det forventningen, at bygningen skulle stå færdig november 2020.

10. Rigsrevisionen kan konstatere, at Niels Bohr Bygningen endnu ikke er færdiggjort og således er yderligere forsinket. Rigsrevisionen vil derfor fortsat følge Transportministeriets arbejde med at færdiggøre Niels Bohr Bygningen.

Rammerne for byggeriet

11. Statsrevisorerne bemærkede, at Bygningsstyrelsen ikke havde sikret, at alle brugerkrav var afklaret ved godkendelsen af projektforslaget i april 2013, og at Bygningsstyrelsen og Københavns Universitet ikke i tilstrækkelig grad havde afklaret besparestiltagene, som blev indarbejdet i projektet, før de blev godkendt. Statsrevisorerne bemærkede endvidere, at der i det oprindelige aktstykke og projektgrundlag fra 2013 ikke var afsat en særskilt reserve til ændringer m.m.

Boligministeren oplyser, at der i dag er taget et opgør med en række af de arbejdsgange, der allerede fra byggeprojektets begyndelse i 2010 skabte stor uklarhed om både projektgrundlaget og ansvarsfordelingen. Således indførte Transport-, Bygnings- og Boligministeriet i 2017 et nyt koncept for budgettering og opfølgning på Bygningsstyrelsens større byggeprojekter med udgangspunkt i Ny Anlægsbudgettering, der anvendes med succes på transportområdet. Dette indebærer ifølge ministeren bl.a. en mere systematisk tilgang til at afsætte reserver og gennemførelse af uvildige eksterne granskninger, før projekter igangsættes.

Boligministeren oplyser endvidere, at vi stadig kan og bør lære af det her forløb, og at statens byggerier skal være kendetegnet af den højeste grad af styring, korrekt budgettering og opfølgning. Boligministeren vil derfor sikre, at Transportministeriet har fokus på at fastholde og udbygge de tiltag, der er iværksat for at forbedre styringen.

Transportministeriet har oplyst, at initiativerne vedrørende Ny Anlægsbudgettering i Bygningsstyrelsen blev færdigimplementeret i 2018.

12. Boligministeren oplyser endvidere, at ministeren på baggrund af Rigsrevisionens kritik er klar til at se nærmere på, om den særlige aftaleform (den såkaldte dialogbaserede model), der har været anvendt ved byggeriet af Niels Bohr Bygningen, skal tilpasses eller helt afskaffes. Ministeren oplyser, at modellen giver uhensigtsmæssige rammer for projektstyringen, bl.a. fordi den giver en uklar rollefordeling mellem kunden (universiteterne) og bygherren (Bygningsstyrelsen).

Endelig oplyser boligministeren, at der som udgangspunkt ikke skal sættes nye projekter i gang efter denne model, før der er taget stilling til tilpasning eller helt afskaffelse af modellen. Ministeren har derfor indtil videre anmodet Bygningsstyrelsen om at forelægge Transportministeriet eventuelle ønsker om at anvende modellen.

13. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at boligministeren vil tage stilling til en tilpasning eller en afskaffelse af den dialogbaserede model. Rigsrevisionen vil fortsat følge Transportministeriets arbejde med at afklare, om den dialogbaserede model fortsat skal anvendes i fremtidige byggeprojekter.

Lone Strøm